

Emma Vilarasau i Montse Barderi, dues veus que «superen la realitat»

L'actriu i l'escriptora publiquen "Camí d'anada i tornada", una novel·la epistolar que es basa en la vida de dues dones extraordinàries del segle XX, Ella Maillart i Annemarie Schwarzenbach



Emma Vilarasau i Montse Barderi, autores de «Camí d'anada i tornada» | Esteve Plantada

Glòria Gasch, editora de Columna (<http://www.columnaedicional.cat>), va acabar de llegir *Camí d'anada i tornada* (<http://www.grup62.cat/livre-cami-danada-i-tornada-241370.html>) "amb un nus a la gola". Encara vibra quan ho recorda. "Per un editor, el més gratificant és trobar textos que et commoguin i et facin plorar". I aquest, ho aconsegueix. "La relació epistolar del llibre és tan sublim i increïble que podem afirmar que la ficció supera la realitat", conclou. El llibre -un petit tresor a mans de l'editora-, arriba amb el reclam de ser el debut literari de l'actriu Emma Vilarasau (<http://www.emmavilarasau.net>), de comptar amb un procés creatiu "insòlit" amb Montse Barderi (<http://www.facebook.com/montse.barderi>), i de mostrar-nos el món de dues dones extraordinàries: Ella Maillart i Annemarie Schwarzenbach.

Cap d'aquestes raons, però, va ser el detonant que va provocar la publicació del llibre. "És un llibre d'una intensitat brutal -explica Gasch-, un tsunami d'emocions", tal i com reafirmen les autores, entusiasmades amb el resultat final d'aquesta relació literària i humana. "No és un llibre escrit a quatre mans, és un llibre escrit a dues veus: té polifonia i això li dona un registre harmònic diferent". Un procediment creatiu que portava a les dues autores, Vilarasau i Barderi, a escriure plegades i alhora, a viva veu, prenent notes a mà. "Escriure de la manera com ho hem fet amb la Montse té elements de passió. I hi ha d'haver alguna cosa que t'atrapi; si no, no té cap sentit fer-ho".

Camí d'anada i tornada és un homenatge al viatge com a experiència transformadora, un homenatge a la carta. "La carta dóna un sentit definitiu a allò viscut", subratllen les autores. "El que es diu per carta té un pes especial: les paraules, per carta, pesen més". I també és una obra de ficció, tot i que es basa en un fet real, el viatge que van emprendre, les dues, de Suïssa a Kabul en un Ford de 18CV. Era l'any 1939. "Una de les grans funcions de la literatura és la de completar allò que la vida no fa", afirma Barderi. "En el fons, les dues emprenen un viatge cap a enlloc", ambientats en una Europa que provoca desencís i que "s'assembla massa" a l'era que vivim en l'actualitat.



Montse Barderi i Emma Vilarasau, aquest dijous en roda de premsa Foto: Esteve Plantada

El debut literari d'Emma Vilarasau

Barderi i Vilarasau han ficcionat la relació de les dues dones des que s'acaba el viatge a Kabul. "El recorregut és cert, però el que passa i el que senten ens ho hem inventat. Ens hem permès la llicència d'imaginar", remarca Barderi. "El llibre vol ser un homenatge a aquesta generació de dones que va deixar d'existir en aquell període d'entreguerres", afirmen. Dones tossudes, fermes, coherents i sense manies, "amb una gran disciplina per ser el que es pensaven que havien de ser i sense fer bandera de res", segons Vilarasau. Una contundència vital que esperen que el llibre transmeti des de la primera pàgina.

Camí d'anada i tornada suposa, a més, el debut d'Emma Vilarasau en el món de l'escriptura, cosa que li fa sentir "molt de pudor", perquè respecta "amb veneració" els llibres i la literatura. Tot va començar de manera fortuïta, lluny de les operacions de màrqueting que aprofiten el nom d'un famós per vendre productes pseudoliteraris. "L'espurna sorgeix en un camerino d'un teatre -recorda Vilarasau-, quan la Montse Barderi em va fer una entrevista". Aquell primer encontre va anar molt bé, amb un *feeling* immediat. "La idea era fer una obra de teatre epistolar, però va acabar desembocant en una novel·la".

Si tot va bé, la peça es podrà veure als escenaris l'any 2018, interpretada per la mateixa Vilarasau - en el paper d'Ella- i dirigida per Fernando Bernués. Una nova ocasió per gaudir i emocionar-se amb una història de dones lliures, independents i amb un talent fora de tota mida.

Qui van ser Ella Maillart i Annemarie Schwarzenbach?

És la primera vegada que Ella Maillart i Annemarie Schwarzenbach apareixen a la literatura catalana, convertides en personatges d'una novel·la epistolar basada en fets reals. Tot inicia a Connecticut, el 27 de desembre de 1940. L'Annemarie escriu una carta en què demana ajuda a l'Ella arran de la mort del seu pare. L'Ella respon immediatament als precés de la seva amiga. Unides per un vincle inexplicable, intens i profund, les cartes descobreixen dues maneres de veure el món i d'entendre la guerra. Però, qui eren aquestes dues que han impressionat Emma Vilarasau i Montse Barderi?

Ella Maillart (Ginebra, 1903 - Chandolin, 1997) va ser una artista total: escriptora, reportera, viatgera, fotògrafa, etnògrafa i una figura destacadíssima de la literatura de viatges del segle xx. A més, també li va quedar temps per ser una gran esportista: va ser l'única dona que va participar, entre atletes homes de vint-i-set nacions, a les Olimpíades de 1924. Viatgera incansable, va arribar a travessar l'Àsia diverses vegades, sola, amb camell o caminant.

Annemarie Schwarzenbach (Zuric, 1908 - Sils, 1942) era filla d'una de les famílies industrials més riques de Suïssa. No va deixar ningú indiferent, convertida en icona del seu temps i del nostre, amiga d'Erika i Klaus Mann -fills de Thomas Mann- i amor impossible de Carson McCullers. També artista total: poeta, historiadora, arqueòloga, novel·lista, contista, fotògrafa, reportera i lluitadora antifeixista. Va viure en una Europa en guerra fent equilibris entre els intents de suïcidi, les depressions, la dependència de les drogues i un insubornable desig d'absolut.